

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 71/2019-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa), sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Mojmíra Mamojku vo veci návrhu [REDACTED], zastúpenej JUDr. Petrom Kubinom, Štefánikova 15, Bratislava, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/51/18/K z 5. decembra 2018 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/51/18/K z 5. decembra 2018 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 30. januára 2019 doručený návrh [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľka“), na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/51/18/K z 5. decembra 2018 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej aj „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“).

2. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľka ako verejný funkcionár mala podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu povinnosť počas výkonu verejnej funkcie (mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky) vždy do 31. marca podať výboru písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ňou žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov.

2.1 Navrhovateľka vo svojom majetkovom priznaní za rok 2017 podanom na tlačivo ročného majetkového priznania schválenom výborom (tlačivo schválené uznesením výboru č. 363 z 2. decembra 2014), čo sa týka jej nehnuteľného majetku, uviedla, že vlastní niekoľko nehnuteľností. Medzi tieto nehnuteľnosti však nezahrnula stavbu rekreačnej chaty, ktorej výstavba v tom čase prebiehala na jednom z pozemkov riadne uvedených v majetkovom priznaní a ktorá v tom čase nebola ešte dostavaná a nebola ani zapísaná v katastri nehnuteľností. Navrhovateľka sa pri vyplňaní tlačiva ročného majetkového priznania v dobrej viere a striktne riadila pokynmi v ňom uvedenými, a preto, keďže stavba predmetnej rekreačnej chaty bola v tom čase rozostavaná, ale nebola zapísaná v katastri nehnuteľností, túto rozostavanú stavbu neuviedla vo svojom majetkovom priznaní.

2.2 Výbor 25. septembra 2018 začal proti navrhovateľke konanie o ochrane verejného záujmu podľa čl. 9 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a vyzval navrhovateľku na zaujatie stanoviska k veci.

2.3 Navrhovateľka predložila 16. októbra 2018 výboru svoje stanovisko k veci s prílohou, ktorou bolo odborné vyjadrenie znalca v odbore stavebníctva k stupňu rozostavanosti predmetnej stavby rekreačnej chaty.

2.4 Výbor 5. decembra 2018 prerokoval vec navrhovateľky a vydal napadnuté rozhodnutie, v ktorom uložil navrhovateľke pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

3. Navrhovateľka považuje rozhodnutie výboru za nezákonné a arbitrárne z nasledujúcich dôvodov:

„(a) Výbor postihuje navrhovateľku za to, že sa pri vyplnení Tlačíva ročného majetkového priznania v dobrej viere a striktne riadila záväzným rozhodnutím Výboru.

(b) Výbor pri hodnotení stavu rozostavanosti stavby uprednostnil časovo neaktuálnu fotografiu zverejnenú v bulvárnom elektronickom médiu pred odborným vyjadrením kvalifikovaného znalca v odbore stavebníctvo.

(c) Výbor neprípustným spôsobom preniesol dôkazné bremeno na navrhovateľku a svojvoľne neprihliadol na dôležitý dôkaz predložený navrhovateľkou.

(d) Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie judikatúry na zistený skutkový stav.“

4. Navrhovateľka je toho názoru, že je zo strany výboru postihovaná z dôvodu, že sa pri vyplnení tlačíva ročného majetkového priznania v dobrej viere a striktne riadila záväzným rozhodnutím výboru.

4.1 Súčasťou tlačíva ročného majetkového priznania sú aj pokyny (návody) na jeho vyplnenie. V časti o nehnuteľnom majetku tento pokyn znie: *„Např. orná pôda, vinica, chmeľnica, trvalý trávny porast, ovocný sad, záhrada, lesný pozemok, vodná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, stavebný pozemok, iné pozemky, rodinný dom, bytový dom, byt, nebytový priestor, garáž, budova pre obchod a služby, priemyselná budova a sklad,*

stavba na individuálnu rekreáciu, rozostavané stavby, ak sú zapísané v katastri nehnuteľností, iné stavby.“

5. Navrhovateľka uvádza : *«Kým pri „dokončených“ stavbách Výbor v schválenom texte návodu nenecháva nikoho na pochybách, že do majetkového priznania majú byť zahrnuté všetky, pri „rozostavaných“ stavbách sa obmedzil len na tie, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností. Navrhovateľka nebola pri vypĺňaní svojho majetkového priznania povinná skúmať dôvody, pre ktoré sa Výbor rozhodol takýmto spôsobom vymedziť obsah majetkového priznania. Na túto otázku by mal odpovedať predovšetkým Výbor – ak mal Výbor ako autor Tlačiva ročného majetkového priznania úmysel obsiahnuť všetky rozostavané stavby, prečo v texte návodu pri rozostavaných stavbách ich okruh obmedzil len na tie, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností? Pokiaľ Výbor skutočne chce dosiahnuť, aby sa do majetkových priznaní zahrňali aj rozostavané stavby nezapísané v katastri nehnuteľností, nič nebráni Výboru schváliť uznesenie, ktorým... upraví text Tlačiva ročného majetkového priznania tak, aby z neho bolo jasné každému... že v jeho majetkovom priznaní je povinný uviesť všetky rozostavané stavby, bez ohľadu na stav ich zápisu v katastri.»*

6. Výbor pri hodnotení stavu rozostavanosti stavby podľa navrhovateľky uprednostnil časovo neaktuálnu fotografiu zverejnenú v bulvárnom elektronickom médiu pred odborným vyjadrením kvalifikovaného znalca v odbore stavebníctva. Výbor svoj záver o stave rozostavanosti rekreačnej chaty navrhovateľky založil na fotografii uvedenej v internetovom článku bulvárneho online média glob.sk z júna 2018, z čoho arbitrárne vyvodil, že stavba je už prinajmenšom v záverečnom štádiu prác a mala byť preto uvedená v majetkovom priznaní.

6.1 Navrhovateľka navyše predložila odborné vyjadrenie znalca v odbore stavebníctva, ktoré jednoznačne potvrdzuje, že ešte v čase jeho vyhotovenia (2. októbra 2018) bola táto stavba rozostavaná, a nie skolaudovaná a zapísaná v katastri nehnuteľností. Aj z komunikácie výboru so stavebným úradom, na ktorú sa výbor v napadnutom rozhodnutí odvoláva, musel mať výbor podľa navrhovateľky za zistené, že stavba ešte

nebola skolaudovaná, a má teda charakter rozostavanej stavby, nezapísanej v katastri nehnuteľností.

6.2 Navrhovateľka dodala, že žiaden právny predpis neukladá stavebníkovi (v tomto prípade navrhovateľke a jej manželovi) zapisovať rozostavanú stavbu do katastra nehnuteľností pred jej kolaudáciou.

7. Výbor podľa navrhovateľky neprípustným spôsobom preniesol dôkazné bremeno na navrhovateľku a svojvoľne neprihliadol na dôležitý ňou predložený dôkaz, keď odôvodnil napadnuté rozhodnutie tým, že navrhovateľka *„nebola ochotná v konaní predložiť relevantný dôkaz o stave prác v kalendárnom roku 2017, a to najmä predložením stavebného denníka, príp. inými dôkazmi. Aj z tohto dôvodu výbor nemohol toto odborné stanovisko [odborné vyjadrenie znalca v odbore stavebníctvo,] zohľadniť pri svojom rozhodovaní vo veci samej.“*. Zároveň výbor uviedol, že mu nebol plne známy stav prác na predmetnej rekreačnej chate a svoje rozhodnutie založil na informáciách získaných *„z dostupných článkov z júla 2018...“*.

Navrhovateľka je v tejto súvislosti toho názoru, že takýto postup výboru nie je ústavne udržateľný, ako to ústavný súd už skonštatoval napríklad vo veci sp. zn. II. ÚS 108/2014.

8. Napadnuté rozhodnutie podľa navrhovateľky vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie judikatúry na zistený skutkový stav. Navrhovateľka v tomto smere poukazuje na nesprávnu interpretáciu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 319/2008 a uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 153/07 zo strany výboru.

9. Vzhľadom na uvedené navrhovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„I. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcie sp. zn. VP/51/18/K zo dňa 5. decembra 2018 zrušuje.

II. Navrhovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vyčíslenej výške, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej

republiky povinný uhradiť navrhovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

10. Vec bola pôvodne pridelená sudkyni spravodajkyni, ktorej funkčné obdobie skončilo 16. februára 2019, preto v súlade s čl. II bodom 7 Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce (ďalej len dodatok č.1) bola nad rámec limitu ako naliehavá pridelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov sudkyni spravodajkyni Jane Baricovej. V súlade s čl. II bodom 2 písm. a) dodatku č. 1 bude vec prejednaná a rozhodnutá v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmír Mamojka.

10.1 Ústavný súd podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1. marca 2019 (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. I. ÚS 71/2019-17 zo 6. marca 2019 prijal návrh navrhovateľky na preskúmanie rozhodnutia výboru č. VP/51/18/K z 5. decembra 2018 na ďalšie konanie.

11. Vzhľadom na nadobudnutie účinnosti zákona o ústavnom súde, ktorým sa zmenila aj právna úprava preskúmania rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu, navrhovateľka podaním zo 17. marca 2019 uviedla, že namietaným rozhodnutím bolo porušené jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a upravila znenie navrhovaného petitu:

„I. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/51/18/K zo dňa 5. decembra 2018 zrušuje a vec vracia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

II. Navrhovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vyčíslenej výške, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky (zrejme malo byť Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií – pozn.) povinný uhradiť navrhovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

12. Ústavný súd listom zo 7. marca 2019 zaslal výboru uznesenie o prijatí návrhu na ďalšie konanie a vyzval výbor na vyjadrenie k návrhu navrhovateľky. Výbor vo svojom vyjadrení z 25. marca 2019 zopakoval svoje argumenty uvedené v namietanom rozhodnutí a zotrval na svojich stanoviskách. V závere vyjadrenia výbor navrhol, aby ústavný súd namietané rozhodnutie výboru potvrdil a nepriznal navrhovateľke náhradu trov konania.

13. Navrhovateľka vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 8. apríla 2019 reagovala na vyjadrenie výboru z 25. marca 2019. Navrhovateľka odstránila chybu v písaní v návrhu (správne označenie judikátu ústavného súdu II. ÚS 188/2014) a zopakovala svoje argumenty, pokiaľ ide o charakter predmetného tlačíva, pojem rozostavanej stavby a vykonávanie dokazovania v konaní pred výborom. Ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ ide o opravu chyby v písaní, tejto si bol ústavný súd vedomý a nemohla ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu vo veci.

14. Vec bola v súlade s čl. II bodom 2 písm. a) a bodom 5 Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce prejednaná a rozhodnutá prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa), Mojmír Mamojka a Jana Laššáková (namiesto neprítomného Miroslava Duriša).

II.

15. Podľa čl. 2 ods. 1 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tento ústavný zákon sa vzťahuje na funkcie poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí,

ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

17. Podľa čl. 7 ods. 4 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu majetkovými pomermi podľa odseku 1 písm. e) sa rozumie vlastníctvo nehnuteľnosti vrátane vlastníctva bytu a nebytového priestoru.

18. Podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“) vykonáva výbor, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. a) až n) a t) až zk).

19. Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

20. Podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej trojnásobku mesačného platu verejného funkcionára, ak verejný funkcionár uvedie v oznámení podľa čl. 7 neúplné alebo nepravdivé údaje týkajúce sa jeho majetkových pomerov.

21. Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto

návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

22. Podľa § 234 zákona o ústavnom súde ústavný súd preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „príslušný orgán verejnej moci“) je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

23. Podľa § 238 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodne o návrhu podľa § 234 do 60 dní od doručenia návrhu na neverejnom zasadnutí.

24. Podľa § 239 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci uznesením potvrdí, ak zistí, že je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

III.

25. Predmetom konania o návrhu navrhovateľky je preskúmanie rozhodnutia výboru sp. zn. VP/51/18/K z 5. decembra 2018, ktorým výbor rozhodol, že navrhovateľka podaním neúplného majetkového priznania za rok 2017 (neuvedenie rozostavanej stavby – rekreačnej chaty, ktorá v čase podania majetkového priznania nebola zapísaná v katastri nehnuteľností) porušila povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, za čo jej bola uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v sume zodpovedajúcej trojnásobku mesačného platu navrhovateľky ako verejnej funkcionárky.

25.1 Podstata argumentácie navrhovateľky spočíva v tvrdení, že namietané rozhodnutie je arbitrárne a nezákonné z dôvodu, že pri vyplňaní majetkového priznania sa len striktnie riadila poučením uvedeným v tlačive ročného majetkového priznania schváleného samotným výborom. *Navrhovateľka namieta postup výboru pri dokazovaní,*

ako aj dôkazné prostriedky. Podľa nej napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie judikatúry na zistený skutkový stav.

26. V namietanom rozhodnutí VP/51/18/K z 5. decembra 2018 výbor na s. 4 uviedol, že v prípade námietky verejnej funkcionárky, ktorá sa týkala záväznosti tlačiva schváleného výborom, toto tvrdenie neobstoí, pretože nie je možné interný organizačný akt výboru (i keď bol schválený podľa zákona) nadradiť platnému ústavnému zákonu. Výbor konštatoval, že tlačivo, na ktorom verejní funkcionári podávajú oznámenie, má len odporúčajúci charakter a príklady uvedené pod bodom D tlačiva [Majetkové pomery/a) Nehnutel'ný majetok] sú len demonštratívnym výpočtom. Právna úprava stanovuje náležitosti oznámenia, avšak nemá kogentné ustanovenie týkajúce sa použitia tlačiva na jeho podávanie. Výbor takéto tlačivo používa na základe svojich uznesení z dôvodu, aby bolo možné podané oznámenia zo strany výboru spracovať a následné zverejniť v zmysle ústavného zákona.

26.1 V súvislosti s postupom pri používaní tlačiva výbor poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 153/07, v ktorom navrhovateľ vzniesol námietku proti postupu výboru, ktorý mal zaviniť ním podané neskoré oznámenie, pretože mu výbor zaslal chybné tlačivo s pokynmi na jeho vyplnenie.

Výbor ďalej k námietke týkajúcej sa dokazovania uviedol: *„Vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov je vecou konajúceho orgánu, pre aké dôkazy sa v konaní rozhodne a rovnako je na tomto orgáne i spôsob, ako ich zabezpečiť. Verejná funkcionárka nebola ochotná v konaní predložiť relevantný dôkaz o stave prác v kalendárnom roku 2017, a to najmä predložením stavebného denníka, príp. inými dôkazmi. Aj z tohto dôvodu výbor nemohol toto odborné stanovisko zohľadniť pri svojom rozhodovaní vo veci samej.*

I keď výboru nebol plne známy stav prác na uvedenej rekreačnej chate v kalendárnom roku 2017, z dostupných článkov z júla 2018 (vrátane fotografie nehnuteľnosti) je zrejmé, že rekreačná chata je prinajmenšom v záverečnom štádiu prác a mala byť preto uvedená v oznámení za rok 2017 v časti nehnuteľný majetok. Z tohto dôvodu sa výbor snažil ustáliť stav prác podľa stavebného denníka, ktorý však nepredložila ako verejná funkcionárka, tak ani Spoločný obecný úrad - stavebný Liptovský Hrádok. Verejne prístupná fotodokumentácia v článku zo dňa 20. júla 2018 však nasvedčuje, že je

predpoklad, že už v roku 2017 bola stavba v takom štádiu, že mala byť v oznámení za kalendárny rok 2017 uvedená. Túto skutočnosť verejná funkcionárka ani nepoprela ani nevyvrátila.“ Výbor pri posudzovaní charakteru rozostavanej nehnuteľnosti vychádzal z definície stavby uvedenej v uznesení najvyššieho súdu (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 319/2008 z 28. apríla 2010.

26.2 K námietke o začatí konania výboru z vlastnej iniciatívy výbor uviedol: „... výbor mal za preukázané, že postup výboru bol správny a dôvodný, keďže zo všetkých okolností prípadu bolo zrejmé, že verejná funkcionárka neuviedla v oznámení vlastníctvo predmetnej nehnuteľnosti (jej medializácia, kontrola oznámenia verejnej funkcionárky za kalendárny rok 2017, ktoré podala výboru podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona).“

26.3 K namietanému postupu a spôsobu dokazovania výboru v konaní výbor uviedol (s. 6 rozhodnutia), že „vychádzal zo zásady materiálnej pravdy, keď sa snažil ustáliť skutkový stav právne relevantným spôsobom, k čomu si vyžiadal príslušné doklady predovšetkým od verejnej funkcionárky a spoločného stavebného úradu. Opätovne nešlo o nezvyklý a právne neodborný postup, pretože iným spôsobom výbor nemal možnosť tieto dôkazy získať, keďže nimi nedisponoval. Súčasne výbor rešpektoval i zásadu rovnosti účastníkov v konaní, keď umožnil verejnej funkcionárke predložiť relevantné doklady, ktoré by mohli byť v konaní pri rozhodovaní zohľadnené. Aj z tohto dôvodu tvrdenie verejnej funkcionárky o neodbornom postupe výboru výbor nemohol akceptovať, keďže bol i v intenciách uznesenia výboru č. 298 zo dňa 18. septembra 2018 a plne rešpektoval ustanovenia čl. 9 ods. 4 ústavného zákona.

Pre potreby ustálenia skutkového stavu si výbor v rámci dokazovania vyžiadal aj vyjadrenie Spoločného obecného úradu — stavebného v Liptovskom Hrádku súčasne so zaslaním kópie stavebného denníka, ktorý verejná funkcionárka mala povinnosť viesť počas výstavby predmetnej nehnuteľnosti.“

26.4 Výbor uviedol, že listom starostu obce [REDAKOVANÉ] č. OcÚ2018/790/3196 zo 4. októbra 2018 mu bolo oznámené, že obec [REDAKOVANÉ] ako príslušný stavebný úrad nedisponuje stavebným denníkom stavebníčky [REDAKOVANÉ], ktorá bude povinná ku kolaudácii stavby uvedený stavebný denník predložiť.

26.5 Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že navrhovateľka ako verejná funkcionárka porušila ustanovenie čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona, keďže predmetnú

nehnuteľnosť — rekreačnú chatu v oznámení za kalendárny rok 2017 neuviedla, hoci jej takáto povinnosť vyplývala z ústavného zákona, a prijal uznesenie, ktorým navrhovateľke uložil pokutu za porušenie čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona vo výške trojnásobku mesačného platu podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo 5. decembra 2018 schválené uznesením č. 319.

27. Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (II. ÚS 185/2014, II. ÚS 188/2014, II. ÚS 878/2014) týkajúcich sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov zdôraznil, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona.

28. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom (konkrétne čl. 9 a nasl. ústavného zákona), v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona. V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom.

29. Ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 188/2014 týkajúcej sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia

dôkazy, ktoré vykonal zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci.

K výroku namietaného rozhodnutia výboru

30. Predtým, ako ústavný súd pristúpil k posúdeniu, či sa dotknutý verejný funkcionár dopustil konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, musí prioritne posúdiť, či je preskúmateľné (čo sa týka formy) samotné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci (I. ÚS 356/08, II. ÚS 404/2014). Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu od takého rozhodnutia vyžaduje predovšetkým to, aby obsahovalo výrok, v ktorom sa uvedie, v čom konkrétnom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu).

31. Podľa ústavného súdu výrok napadnutého rozhodnutia spĺňa požiadavky kladené na výrok napadnutého uznesenia čl. 9 ods. 6 ústavného zákona i judikatúrou ústavného súdu. Ústavný súd hodnotí, že výrok napadnutého rozhodnutia obsahuje skutkovú vetu, t. j. opis konkrétneho konania alebo opomenutia, ktorým sa mala navrhovateľka dopustiť porušenia konkrétnych povinností upravených ústavným zákonom, pričom to, že navrhovateľka je účastníkom konania ako verejná funkcionárka a že v predmetnom konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov sa prerokováva plnenie povinností a dodržiavanie obmedzení uložených ústavným zákonom za obdobie spojené s výkonom verejnej funkcie navrhovateľky, je aj z výroku napadnutého rozhodnutia zrejmé, jasné a nepochybniteľné.

Vo výroku napadnutého rozhodnutia je uvedené obdobie, v ktorom sa navrhovateľka dopustila porušenia ústavného zákona, je uvedené konanie (resp. opomenutie), ktorým navrhovateľka porušila povinnosti ustanovené ústavným zákonom, je uvedené ustanovenie

ústavného zákona, ktoré bolo týmto konaním navrhovateľky porušené, je exaktne uvedená sankcia, ktorá sa navrhovateľke ukladá za toto porušenie ústavného zákona, a aj právna norma, podľa ktorej sa táto sankcia ukladá.

K odôvodneniu namietaného rozhodnutia výboru

32. Podľa § 1 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) národná rada a jej výbory si môžu v medziach tohto zákona upraviť svoje vnútorné pomery a podrobnejšie pravidlá svojho rokovania uznesením.

32.1 Podľa čl. 4 ods. 1 pravidiel rokovania výboru pre nezlučiteľnosť funkcií z mája 2012 výbor schvaľuje vzory tlačív oznámení, na ktorých verejní funkcionári plnia svoje povinnosti vyplývajúce z čl. 7 ods. 1 a čl. 8 ústavného zákona.

33. Úpravou vnútorných pomerov v zmysle čl. 4 ods. 1 pravidiel rokovania výboru bolo uznesením výboru č. 363 z 2. decembra 2014 schválené navrhnuté tlačivo na zabezpečenie podania „Oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov“ podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

34. Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu v čl. 7 ods. 4 označuje majetkové pomery, ktoré je verejný funkcionár povinný preukazovať, a to vlastníctvo nehnuteľnosti, hnutelnej veci, majetkového práva a existenciu záväzku. V čl. 7 ods. 4 písm. a) tohto ustanovenia ústavný zákon o ochrane verejného záujmu bližšie uvádza, že majetkovými pomermi podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) sa rozumie (okrem iného aj) vlastníctvo nehnuteľnosti vrátane vlastníctva bytu a nebytového priestoru.

34.1 Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu výslovne neuvádza požiadavku zápisu nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností, nevyžaduje uvedenie čísla listu vlastníctva. Naopak, predpokladá deklarovanie vlastníckeho práva k všetkým nehnuteľnostiam vrátane bytov a nebytových priestorov vo vlastníctve verejného funkcionára, jeho manžela a nepnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti.

35. Nehnutelnosťami v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom. Občiansky zákonník pojem stavba nedefinuje.

35.1 V ustanovení § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) je stavba definovaná ako stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu.

35.2 Pevný základ je preto potrebné skúmať z technického hľadiska, najmä so zreteľom na to, či stavbu bez narušenia jej hospodárskeho určenia možno premiestniť.

36. V súvislosti s argumentáciou navrhovateľky týkajúcou sa zápisu rozostavanej stavby v katastri nehnuteľností bolo potrebné vymedziť aj samotný pojem rozostavanej stavby.

36.1 Ustanovenie § 3 ods. 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení platnom a účinnom do 30. septembra 2018 (v čase podávania majetkového priznania navrhovateľky) upravovalo, že rozostavaná stavba na evidovanie v katastri je stavba, na ktorú nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie a pridelené súpisné číslo a je aspoň v takom stupni rozostavanosti, že už z predloženého znaleckého posudku je zrejmé stavebnotechnické a funkčné usporiadanie jej prvého nadzemného podlažia.

36.2 Podstata uvedenej definície rozostavanej stavby podľa katastrálneho zákona nachádza svoje vyjadrenie aj v ustálenej judikatúre všeobecných súdov (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu 4 Cdo 319/2008, 1 Cdo 93/2010, rozhodnutia najvyššieho súdu Českej republiky 20 Cdo 931/1999, 20 Cdo 2679/1999, 22 Cdo 2534/2000), v zmysle ktorej sa za kritérium stavby ako samostatného predmetu právnych vzťahov považuje vytvorenie stavu, keď je už jednoznačne a nezameniteľným spôsobom zrejmé aspoň dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia.

36.3 Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že na to, aby bola nehnuteľnosť považovaná za stavbu a bola spôsobilá byť predmetom vlastníckeho práva navrhovateľky,

nie je právne významné, či táto nehnuteľnosť bola alebo nebola evidovaná v katastri nehnuteľností.

37. Z vykonaného dokazovania bol výbor toho názoru, že rozostavaná rekreačná chata sa nachádzala už v záverečnom štádiu prác, t. j. výbor považoval za preukázané, že dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia bolo zrejmé, dokonca stavba pokročila do stavu, ktorý označil ako záverečné štádium prác. Skutkový stav rozostavanosti stavby v roku 2017 zistený dokazovaním zo strany výboru a ani vlastnícke právo k nej navrhovateľka navyše nijako nerozporuje ani nespochybňuje.

38. K povahe tlačiva výboru ústavný súd zaujal stanovisko v náleze sp. zn. II. ÚS 153/07, keď uviedol, že je len vecou výboru, či poskytne dotknutým subjektom predtlač formulára ako pomôcku na jeho správne vyplnenie. Zaslanie chybných predtlač nezabavovalo navrhovateľa nijakým spôsobom splniť si svoju povinnosť v súlade so zákonom.

38.1 Ústavný súd tiež zaujal názor, že nemožno pripustiť, aby samotný verejný funkcionár selektoval, ktorý majetok z jeho pohľadu má uviesť v oznámení, resp. aby rozhodoval, či uvedenie/neuvedenie toho-ktorého konkrétneho majetku je potrebné z hľadiska ochrany verejného záujmu, či naplnenia účelu ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Posúdenie týchto skutočností prislúcha výlučne orgánu, ktorému sa oznámenie podáva (IV. ÚS 69/2012).

39. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v zmysle citovanej právnej úpravy s právnou silou ústavného zákona a zákona bolo povinnosťou navrhovateľky deklarovať svoje majetkové pomery, a to v rozsahu upravenom ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, t. j. uviesť (okrem iného) všetky nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve. S ohľadom na výborom zistený reálny stav rozostavanosti predmetnej stavby v rozhodnom období (nerozporovaný navrhovateľkou), ktorý už naplňal pojem stavby v právnom zmysle, a na nesporné vlastnícke právo navrhovateľky k nej táto mala byť uvedená v majetkovom priznaní navrhovateľky.

39.1 Poskytnutie formulára s nesprávnym poučením, ktorým výbor v rozpore s ustanovením čl. 7 ods. 4 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu *de facto* obmedzil rozsah nehnuteľného majetku, ktorý má byť predmetom majetkového priznania (rozostavané stavby v prípade, ak sú zapísané v katastri nehnuteľností), nezbavilo navrhovateľku povinnosti podať majetkové priznanie v rozsahu vyžadovanom ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.

39.2 Navrhovateľka, i keď mohla byť nesprávnym poučením uvedená do omylu, vzhľadom na svoje postavenie verejného funkcionára (poslankyne národnej rady od roku 2016) mala poznať svoje povinnosti vyplývajúce z ústavného zákona a k ich plneniu pristupovať s náležitou starostlivosťou.

39.3 Pochybenia, ktoré navrhovateľka vytýkala výboru a ktorými ospravedlňuje svoje vlastné konanie, v danom prípade neobstoja, a to aj s prihliadnutím na jednu zo základných zásad práva „*ignorantia legis non excusat*“ (neznalosť zákona neospravedlňuje), teda navrhovateľka mala poznať obsah ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Z toho dôvodu nebolo možné tieto námietky navrhovateľky považovať za také, ktoré by mali za následok nezákonnosť rozhodnutia výboru a porušenie jej ústavných práv.

40. Navrhovateľka namietala, že výbor na ňu preniesol dôkazné bremeno, keďže žiadal predloženie stavebného denníka, avšak dôkaz, ktorý predložila (odborné vyjadrenie znalca v odbore stavebníctvo), nezohľadnil.

41. Podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán podľa odseku 1 umožní verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie, aby sa vyjadril k podnetu; ak je to potrebné, vykoná ďalšie dokazovanie.

42. Pokiaľ ide o dokazovanie, ústavný súd už v náleze IV. ÚS 182/07 konštatoval, že v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

42.2 Výbor musí preto v takomto konaní vykonať dokazovanie z úradnej povinnosti a na základe vykonaného dokazovania v potrebnom rozsahu konkretizovať, akú povinnosť (alebo obmedzenie) ustanovenú ústavným zákonom alebo zákonom verejný funkcionár nesplnil alebo porušil. Dôsledkom toho potom je, že verejný funkcionár nie je povinný preukazovať, že splnil alebo neporušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom, ale naopak skutočnosť, že ostal po začatí konania prípadne nečinný alebo nebol v konaní dostatočne aktívny, nemôže ísť na jeho ťarchu. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov verejný funkcionár nemá tzv. dôkazné bremeno, na základe ktorého by bol povinný preukazovať alebo vyvracať určité skutočnosti, ktoré majú vplyv na rozhodnutie výboru.

43. Výbor vykonal dokazovanie týkajúce sa zisťovania stavu rozostavanosti stavby, v rámci ktorého považoval za potrebné oboznámiť sa aj so stavebným denníkom stavebníka. Keďže tento navrhovateľka nepredložila, obrátil sa so žiadosťou na obec [REDAKOVANÉ] ako príslušný stavebný úrad, ktorý však stavebným denníkom stavebníčky [REDAKOVANÉ] nedisponoval.

43.1 Vyžiadanie individuálne určeného dôkazu, ktorý môže byť v okolnostiach veci podstatný pre zhodnotenie skutkového stavu od verejnej funkcionárky ako účastníka konania vo veci ochrany verejného záujmu, nemožno v žiadnom prípade považovať za prenesenie dôkazného bremena na navrhovateľku, ale za realizáciu čl. 9 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

44. Navrhovateľka namieta, že výbor neakceptoval vyjadrenie znalca v odbore stavebníctva, ktorý výboru predložila.

44.1 Podľa textu na s. 3 odborného vyjadrenia znalca Ing. Pavla Jurkoviča, číslo znaleckého úkonu 176/2018 z 2. októbra 2018, znalec konštatuje, že „*Miestne šetrenie nebolo vykonané, nakoľko postačovali verejné údaje katastra nehnuteľností a verejne dostupná fotodokumentácia stavby.*“.

44.2 Podľa záverov odborného vyjadrenia znalca „*Z vyššie uvedeného je zrejmé, že predmetná stavba nie je evidovaná v popisnej ani grafickej časti katastrálneho operátu ani*

ako stavba so súp. číslom ani ako rozostavaná stavaná stavba. Stavebníkovi nevzniká žiadna povinnosť stavbu počas výstavby zapísať po splnení parametrov rozostavanej stavby ako rozostavanú stavbu. Inštitút rozostavanej stavby sa využíva hlavne pre potreby možnosti vzniku záložného práva v prospech záložného veriteľa. Z tlačiva Oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov je zrejmé, že za hnutelný majetok je možné považovať aj rozostavané stavby, ak sú zapísané v katastri nehnuteľností. Nakoľko predmetná stavba na p. č. 10492/101 nie je evidovaná v popisnej ani grafickej časti (v grafickej na základe geometrického plánu) katastra nehnuteľností, povinnosť uvádzať túto stavbu ako rozostavanú v tlačive Oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov jednoznačne nevznikla.“

44.3 Výbor v odôvodnení namietaného rozhodnutia poukázal na formálny nedostatok vyjadrenia znalca (s. 5 rozhodnutia výboru hore), keď uviedol: „... Rovnako mätúca sa javí zjavná nesprávnosť v odbornom vyjadrení znalca Ing. Pavla Jurkoviča, keď v časti III. Záver sa uvádza dotknutá parcela ako hnutelný majetok, čo úplne zneprehľadňuje vyjadrenie verejnej funkcionárky.“

44.4 Ústavný súd k vyjadreniu znalca predovšetkým uvádza, že znalec v odbore stavebníctva sa v predmetom odbornom vyjadrení vôbec nevyjadruje k stavbe ako takej, absentuje popis jej stavu, dokonca znalec neuskutočnil ani ohliadku stavby. Naopak, prekročil svoje oprávnenia a mimo rámca svojich odborných vedomostí a znalostí sa venuje právnym otázkam, ktoré v okolnostiach veci patria do právomoci výboru a následne ústavného súdu. Problematika obsahu majetkového priznania verejného funkcionára a posudzovania otázky možnej povinnosti verejného funkcionára uvádzať rozostavanú stavbu v majetkovom priznaní skutočne neprináležia znalcovi v odbore stavebníctva.

44.5 Ústavný súd preto prihliadol na predmetné odborné vyjadrenie znalca ako na dôkaz predložený navrhovateľkou, ktorý však svojím obsahom nemohol mať reálny vplyv na výsledok rozhodnutia výboru ako ani rozhodnutia ústavného súdu.

45. Ústavný súd v závere na základe uvedeného konštatuje, že výbor v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyčerpávajúco opísal, ako a v akom rozsahu zistil skutkový stav v rozhodovanej veci, pričom podľa ústavného súdu skutkový stav bol odporcom zistený v dostatočnom rozsahu. Zároveň výbor riadne odôvodnil svoje rozhodnutie, konkretizoval

v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroje toho-ktorého dôkazu, aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu úpravu, vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentmi navrhovateľky a z rozhodnutia je zrejmé, akými úvahami sa riadil pri právnom posudzovaní veci. Závery, ku ktorým výbor dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne) alebo zjavne neodôvodnené, keďže majú oporu v ústavnom zákone a zákone a sú jasne a dostatočne právne zdôvodnené.

46. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd namietané rozhodnutie výboru podľa § 239 ods. 1 zákona o ústavnom súde potvrdil.

47. Vzhľadom na potvrdenie namietaného rozhodnutia výboru bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi navrhovateľky obsiahnutými v petite návrhu.

48. Keďže podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019